

[Hartel.]

§ 3, 2det Stykke, idet vi mener, at den nye Affattelse uvægerligt vil besværliggøre Kompensationshandelen yderligere, og det er et af de sidste Aandehuller, Valutasyttemet har. Men vil Ministeren fortsat haardnakket gaa sin egen Vej, kan vi ikke hindre det; vi forudser, at en Dag gaar det galt med dette System, men saa er vi jo uden Ansvar for det. Vi kan kun sige til i rette Tid.

Forslagets § 7, 3die Stykke, legaliserer Handelen med Valutaattester; den har vel i Praksis ikke været ukendt. Vi vil altsaa nu faa et nyt Papir, noget i Retning af Svinekortene, som kan sættes i Omløb og omsættes. For os inden for Landbruget kan det have den Fordel, at man derigennem kan se, hvilken Monopolværdi der ligger i saadan en Attest, altsaa i Virkeligheden se, hvad den Valuta, som Attesterne er Anvisning paa, i sidste Instans er værd. Systemet, saaledes som det opretholdes, kan kun i det lange Løb føre til Ruin for de eksporterende Erhverv, og saa mener vi fra vor Side, at naar dette er naaet, vil Resultatet ogsaa være givet for alle de øvrige Erhvervs Vedkommende.

Der er Tale om at opkræve et Ekspeditionsgebyr, og der kan ikke siges at være noget urimeligt i, at Omsætningen selv skal bære Omkostningerne derved. Dette System er i Virkeligheden et Forsøg paa at indføre en Slags Afgift paa Attesterne, noget, som man fra Landbrugets Side var inde paa i en videre Forbindelse, nemlig som et Forsøg paa at skabe en Udligning mellem de forskellige Erhvervsgrupper. Naar man senere fra Landbrugets Side i Stedet derfor gik med til en Valutaomsætningsafgift, var det, fordi man frygtede, at Afgiften paa Attesterne knyttede Indtægten til selve Systemets Opretholdelse, medens en Valutaomsætningsafgift ikke havde denne Ulempe. Det vilde naturligvis være rigtigere, om man opkrævede den af de Attester, som omfattede Luksusvarer og Varer, der ikke har livsvigtig Betydning for Landet, altsaa ikke fordyrede livsvigtige Varer, men nøjedes med Luksusvarerne. Men da Afgiften her er saa ringe, skal jeg se bort fra dette Spørgsmaal.

I Loven er der ogsaa forudset Nødvendigheden af Priskontrol, idet der i § 11 staar, at Ministeren skal afgøre, hvorvidt der foreligger urimelig Prisstigning som Følge af Importbegrænsning. Det forudses altsaa, at Stigning i Priserne kan finde Sted, og en saadan har selvfølgelig ogsaa fundet Sted. Ministeren mener, det er nødvendigt at have en videregaaende Be-

myndigelse, end der hidtil har været. Jeg sigter her til den Bemyndigelse, som eksisterer i Henhold til Loven af 28. April 1931 om Prisaftaler. For øvrigt var jo ogsaa Priskontrol omtalt tidligere, men altsaa ikke en Priskontrol i den vidtgaende Form, som Lovens § 11 nu anviser. Jeg kunde ønske at vide, hvad Hensigten er med den paa tænkte Udvidelse af Ministerens Bemyndigelse, thi man skulde nærmest være tilbøjelig til at tro, at det drejede sig om Klager, indgivet i Henhold til Valutalovens § 11, idet Ministeren ikke mener, at han har haft tilstrækkelig Bemyndigelse hidtil til at kunne skride ind. Jeg venter, at den højtærede Minister under de Bemærkninger, han senere vil fremsætte, vil komme ind paa en Redegørelse for dette. Ligeledes kunde jeg ønske det Spørgsmaal besvaret, om der nogen Sinde efter Prisaftaleloven af 28. April 1931 er gjort Forsøg paa at bremse Prisstigninger, altsaa, om denne Lov er anvendt i Praksis.

En eneste Ting kan vi hilse med Tilfredshed og Sympati af de Ændringer, der foreslaas her, nemlig den Mulighed, som Loven i sin nye Form giver Eksportørerne for at kunne disponere paa længere Sigt. Jeg ved, at der er sket Lempelser i saa Henseende inden for visse Brancher, og saa vidt jeg har forstaaet, hilser det med Tilfredshed fra Handelsstandens Side. Det maa vel ogsaa erkendes at være en Livsbetingelse for Købmandsstanden at kunne foretage sine Indkøb frit og paa længere Sigt, saaledes at man kan udnytte Markedsforholdene, hvilket man jo ikke altid vilde være i Stand til, ifald man skulde disponere inden for 14 Dage eller 1 Maaned, og Bevilingerne derefter udløb. Den Fortjeneste, som Købmanden opnaar ad disse Veje, er jo et reelt Plus for Nationen, om end den kommer den enkelte Købmand til gode.

Man har over for mit Parti gentagne Gange fremhævet, at vi var bundet til et planøkonomisk System og stærkt interesseret i et saadant Opretholdelse. Jeg vil heroverfor sige, hvad jeg ofte har fremhævet, at for os er Spørgsmaalet om økonomiske Teorier i Virkeligheden kun et Spørgsmaal om Arbejdshypoteser og Tilpasningsformer, som skiftende Tider benytter sig af efter skiftende Indstilling. Vi har ikke speciel Forkærlighed for den ene fremfor den anden Teori ud over dette, at vi ser, at saa længe Danmarks Økonomi er opbygget, som den er, paa et Landbrug med visse Muligheder for Eksport, saa skal disse Muligheder udnyttes til den yderste Grænse inden for et hvilket som helst System. Vi mener tillige,